

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A1. (μονάδες 15)

Κατά τη συγγραφέα του μη λογοτεχνικού κειμένου, η ελληνική κοινωνία κατά τις δεκαετίες του 1980 και 1990 είχε έντονο πολυπολιτισμικό χαρακτήρα, εξαιτίας των μαζικών πληθυσμιακών μετακινήσεων προς την Ελλάδα παλιννοστούντων και αλλοδαπών. Η μονοπολιτισμική εκπαίδευση υπήρξε δυσλειτουργικός παράγοντας, επειδή το σύγχρονο σχολείο αδυνατούσε να προσαρμοστεί στις νέες κοινωνικές συνθήκες που θέτουν οι πολυπολιτισμικές κοινωνίες.

A2. (μονάδες 10)

Ο λόγος οργανώνεται στο απόσπασμα με αιτιολόγηση. Η συγγραφέας αναφέρει, χρησιμοποιώντας τον αιτιολογικό σύνδεσμο «καθώς», την αδυναμία προσαρμογής του σύγχρονου σχολείου στις νέες κοινωνικές συνθήκες, προκειμένου να εξηγήσει τον λόγο που η μονοπολιτισμική εκπαίδευση αποτελεί αναχρονιστικό και δυσλειτουργικό θεσμό.

A3. (μονάδες 25)

Ύφος σοβαρό, απρόσωπο, πληροφοριακό – γ' πρόσωπο στην επιχειρηματολογία, ενδεχομένως α' εν. στις προσωπικές τοποθετήσεις – λεξιλόγιο επίσημο

Προσφώνηση ομιλίας: Κυρίες και κύριοι, Αγαπητές συμμαθήτριες και αγαπητοί συμμαθητές...

Εισαγωγή/πρόλογος: Παρουσίαση του προβλήματος της εκπαίδευσης (το ότι δεν προετοιμάζει κατάλληλα τους μαθητές και τις μαθήτριες να ενταχθούν ομαλά στις νέες πολυπολιτισμικές κοινωνίες) και καταγραφή της θέσης (συμφωνία ή διαφωνία).

Τεκμηρίωση της θέσης: Το σχολείο ΔΕΝ προετοιμάζει κατάλληλα τους μαθητές και τις μαθήτριες να ενταχθούν στις νέες πολυπολιτισμικές κοινωνίες.

- Γιατί η εκπαίδευση είναι εθνικά προσανατολισμένη και δεν έχει πολυπολιτισμικό χαρακτήρα (μέθοδοι διδασκαλίας, βιβλία κ.ά.)
- Γιατί το σχολείο είναι αποκομμένο από τις σύγχρονες κοινωνικές αλλαγές και δεν καλλιεργεί τον σεβασμό στη διαφορετικότητα
- Γιατί οι εκπαιδευτικοί δεν έχουν επιμορφωθεί κατάλληλα, ώστε να εντάσσουν στη διδασκαλία τους τεχνικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας (να σχεδιάζουν δηλαδή δραστηριότητες κατάλληλες για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες και να προωθούν τη συνεργασία μεταξύ τους) κ.ά.

Τεκμηρίωση της θέσης: Το σχολείο προετοιμάζει κατάλληλα τους μαθητές και τις μαθήτριες να ενταχθούν στις νέες πολυπολιτισμικές κοινωνίες.

- Γιατί τα τελευταία χρόνια έχουν δημιουργηθεί στην Ελλάδα τάξεις υποδοχής προσφύγων και υποδομές για τη φιλοξενία προσφύγων
- Γιατί γράφονται νέα σχολικά βιβλία και παράγεται διδακτικό υλικό, στο οποίο γίνεται προσπάθεια ένταξης στο μάθημα και της φωνής των αλλοδαπών μαθητών και μαθητριών
- Γιατί υλοποιούνται ποικίλα πολιτισμικά και ευρωπαϊκά ή διεθνή εκπαιδευτικά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν μαθητές και μαθήτριες με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο κ.ά.

Επισήμανση: Οι μαθητές και οι μαθήτριες μπορούν να εμπλουτίσουν τα επιχειρήματά τους με παραδείγματα από την εμπειρία τους.

Επίλογος: Ανακεφαλαίωση/αναδιατύπωση της τεκμηριωμένης πλέον θέσης

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

B1. (μονάδες 15)

Η γνώμη του πατέρα για τη ζωή στην Αθήνα: διαπιστώνει εκμετάλλευση των εργοδοτών προς τους εργαζομένους «Τον πληρώνουν, λέει, κάτω απ' το βασικό.» Ταυτόχρονα πιστεύει πως είναι πολυέξοδη «Γιατί εδώ στην Αθήνα, λέει ο πατέρας, δεν μπορείς να δεις προκοπή. Σε τρώνε τα έξοδα.»

Η γνώμη της μητέρας για τη ζωή στην Αθήνα: η μητέρα συμφωνεί με τον πατέρα πως είναι ακριβή η ζωή στην Αθήνα και, επιπλέον, δεν είναι ευχαριστημένη από την ποιότητα ζωής, γ' αυτό σχολιάζει λακωνικά για τη ζωή στη Σύμη «Και καλύτερη».

Η γνώμη της αφηγήτριας για τη ζωή στην Αθήνα: δεν έχει άποψη ξεκάθαρη και δεν μπορεί να εντοπίσει κάτι αρνητικό ή θετικό. Εφόσον δεν δηλώνει επιθυμία να επιστρέψει στην ιδιαίτερη πατρίδα της, μάλλον δείχνει πως σιγά σιγά την κερδίζει η Αθήνα, αλλά η νοσταλγία για το αγαπημένο της νησί είναι εμφανής. «Ούτε ξέρω πια αν θέλω να μείνω στην Αθήνα ή να γυρίσω στη Σύμη... Βέβαια, στεναχωριέμαι λίγο στην Αθήνα, αλλά επειδή είναι αρχή...»

B2 (μονάδες 10)

Η αφηγήτρια χρησιμοποιεί το α' ενικό πρόσωπο, για να δηλώσει τον προβληματισμό της και να καταθέσει τις σκέψεις της με εξομολογητικό τόνο. Επίσης, χρησιμοποιεί πολλές ευθείες ερωτήσεις τις οποίες φαίνεται να υποβάλλει στον εαυτό της, αναζητώντας απαντήσεις στον προβληματισμό της για τη νέα της ζωή στην Αθήνα. «Εγώ δε μιλάω. Τι να πω κιάλας; Γιατί, αλλιώς, γιατί θα μείνανε;... Γιατί;...»

B3 (μονάδες 25)

1. Η Αστραδενή ακούει τα σχέδια που κάνει ο πατέρας της: να δουλέψει όσο χρόνο χρειαστεί, ακόμη και με μικρό μεροκάματο, αρκεί να συγκεντρώσει το απαιτούμενο ποσό, ώστε να αγοράσει ένα μηχάνημα, για να κάνει τη δική του δουλειά στο νησί τους, στο οποίο θα επιστρέψουν. «Αν όμως κάνουμε οικονομίες, και μ' αυτά τα λεφτά που θα παίρνει, μπορεί σε έξι μήνες... σ' ένα χρόνο, το πολύ, να μαζέψουμε εκατό χιλιάδες!... τόσα του χρειάζονται για να πάρει ένα μεταχειρισμένο τόρνο μικρό. Μετά θα γυρίσουμε στη Σύμη.»

Η Αστραδενή: προβληματίζεται για τη ζωή στην Αθήνα, καθώς η εσωτερική μετανάστευση την οδήγησε έξω από τα σύνορα της ιδιαίτερης πατρίδας της, αλλά δεν φαίνεται δυσαρεστημένη με τη νέα της ζωή. Νοσταλγεί τη Σύμη, αλλά προσπαθεί να συμβιβαστεί στον νέο τόπο. Ενδόμυχα θέλει να μείνει στην Αθήνα. «Μπορεί τώρα που θα πιάσει δουλειά ο πατέρας ν' αλλάξει η ζωή μας και σιγά σιγά ν' αλλάξει κι αυτό και να θέλει να μείνει...»

ή

2. Το κείμενο θα πρέπει να έχει τη μορφή φιλικής επιστολής. Αν θέλουν οι μαθητές/τριες, μπορούν να φανταστούν πως την επιστολή γράφει κάποιος/α μακρινός/ή συγγενής ή φίλος/η της οικογένειας που βλέπει την Αστραδενή να προβληματίζεται στον νέο τόπο κατοικίας της.

Ύφος λόγου άμεσο, προσωπικό, εξομολογητικό – α' εν. πρόσωπο – λεξιλόγιο απλό.

Προσφώνηση: Αγαπημένη μου Αστραδενή,

Πρόλογος: για ποιο λόγο ήρθε στην Αθήνα πριν χρόνια ο συντάκτης της επιστολής

Κύριο μέρος: για ποιους λόγους έμεινε μόνιμα

- Βρήκε ευκαιρίες επαγγελματικής απασχόλησης
- Τα παιδιά του/της είχαν πολλές και καλές ευκαιρίες για μόρφωση
- Η πόλη προσφέρει πλούσιες δραστηριότητες για ψυχαγωγία

Επίλογος: προτροπή να εκτιμήσει τα θετικά της νέας ζωής και του νέου τόπου κατοικίας.

Αποφώνηση: Με αγάπη (όνομα)